

SHORTLIST DAVIDSFONDS GESCHIEDENISPRIJS 2012

DIMITRI CASTELEYN (DE RACONTEURS) – DRIE GENERATIES (CANVAS)

‘Acht weken lang liet Canvas elke dinsdagavond drie generaties uit 1 familie aan het woord die hetzelfde beroep uitoefenen. Deze reeks liet niet alleen zien hoe een beroep over drie generaties evolueerde, maar toonde ook de evolutie van dat beroep zelf. De reeks liet ook zien hoe snel Vlaanderen de voorbije jaren veranderde. De verhalen en anekdotes van de drie generaties werden afgewisseld met archiefbeelden en –foto’s. Het zijn acht krachtige verhalen van mensen die vertellen over hun passies en frustraties.’

ROEL DAENEN – ERFGOEDDAG

‘In 2011 werd Erfgoeddag gewijd aan een moeilijker thema ‘Armoede’. Daarbij werden heel andere segmenten van de bevolking betrokken dan gebruikelijk in historische projecten het geval is. Erfgoed en geschiedenis hoeven niet altijd over koningen en monumenten te gaan. Erfgoeddag 2011 bracht opnieuw meer dan 200.000 mensen op de been en leverde verschillende dagen persbelangstelling op, met veel aandacht voor armen en armoede in de geschiedenis. De bescheiden coördinator en communicator van een van de grootste historische evenementen in Vlaanderen komt te weinig in beeld, maar verdient dat wel.’

GITA DENECKERE – LEOPOLD I. DE EERSTE KONING VAN EUROPA (DE BEZIGE BIJ)

‘Gita Deneckere heeft diepgaand onderzoek gedaan naar de eerste koning van België op basis van privédocumenten. De geschiedenis van koningen en koningshuizen is nog steeds één van de populairste vormen van geschiedschrijving bij het brede publiek. Met dit boek krijgt de lezer niet enkel het ‘verhaal’ van de koning, maar ook een gedegen historische context en dat in een vlotte en meeslepende schrijfstijl.’

CHRISTINE DE WEERDT – VERNIEUWING STAM

‘Christine De Weerdt werkte tien jaar aan de vernieuwing van het Gentse stadsmuseum. In 2011 opende het STAM. In een jaar tijd toverde Christine De Weerdt het STAM om tot een ontmoetingsplaats waar bezoekers de geschiedenis van de stad Gent met multimediatechnieken op een laagdrempelige en interactieve manier kunnen ontdekken. Het stadsmuseum geeft niet alleen uitleg bij de groei van de stad maar legt ook verbanden tussen het verleden en het leven van vandaag. Na één jaar ontving het STAM al meer dan 127.000 bezoekers en won het verschillende prijzen. Christine De Weerdt won eerder al de prijs voor Cultuurmanagement.’

HANS HERBOTS – HET GODDELIJKE MONSTER (ÉÉN)

‘Op basis van een trilogie van Tom Lanoye wordt in een miniserie op televisie met een geslaagde beeldmanipulatie (en minder geslaagd pseudo-West-Vlaams) wekenlang het geheugen van grote lagen van de bevolking geprikkeld om de jaren 1980 en de jaren 1990 opnieuw in overweging te nemen. Een rush doorspekt met oudere clichés uit de ‘folklore in Vlaanderen’. Een belangrijke historische sensatie uit 2011.’

SVEN SPEYBROUCK – PUBLIEK GEHEIM (CANVAS)

‘Sven Speybrouck zorgt voor boeiende en verrassende televisie over de vaak minder bekende geschiedenis achter aan aantal verborgen plekken in België. Het sluit aan bij de bredere interesse in het vakgebied geschiedenis naar ‘lieux de mémoires’ (plaatsen van herinneringen), maar Sven Speybrouck brengt dit echt op een verrassende manier naar een breed publiek.’

PAUL VAN DAMME & STIJN VAN DE PERRE – ZONDER WOORDEN? EEN GESCHIEDENIS VAN BELGIË IN SPOTPRENTEN (PELCKMANS)

‘Een weergaloos, als kijkboek verpakte geschiedenis van België. Met veel zin voor details doorploegden de auteurs talloze archieven op zoek naar cartoons die de actualiteit op een eigenzinnige manier interpreterden. Het resultaat biedt een ongewone maar erg toegankelijke kijk op de politieke thema’s die de geschiedenis van dit koninkrijk hebben bepaald. Dit boek is werkelijk een must voor elke Vlaming die begaan is met zijn geschiedenis.’

GIE VAN DEN BERGHE – KIJKEN ZONDER ZIEN. OMGAAN MET HISTORISCHE FOTO’S (PELCKMANS)

‘Een fascinerende wandeling doorheen de luchtspiegelingen van de fotografie. Verbeten houdt Gie Van den Berghe enkele foto’s uit ons collectief geheugen tegen het licht waarbij hij meedogenloos de context reconstrueert. Het boek handelt bovendien over een nog steeds verwaarloosd terrein, nl. dat van de historische foto’s en de wijze waarop die informatie verschaffen over het verleden. Zijn aanpak werkt bij momenten ontvullend en geeft elke historicus of journalist die met beeld moet werken een onzeker gevoel. Bovendien is het ook erg toegankelijk voor het brede publiek. Juist omdat een foto pretendeert de werkelijkheid uit te beelden, ondergraaft het beeld onze zin voor historische kritiek. Ten onrechte.’

LUCKAS VANDER TAELEN – DE LAATSTE GETUIGEN (CANVAS)

‘Om de gruwel en de onverdraagzaamheid van oorlog te illustreren, blijven persoonlijke getuigenissen van mensen over hoe ze zijn opgepakt en behandeld en in welke mate dit hun verdere levensloop heeft bepaald, het meest beklijvend. De tv-documentaire houdt de herinnering aan de oorlog en aan de gevolgen van racisme en onverdraagzaamheid levend.’

Shortlist opgemaakt op basis van de ingezonden kandidaturen van de jury op maandag 20 februari 2012 door Bert De Smet, secretaris Davidsfonds Geschiedenisprijs 2012.